

DRAPELUL

Săptămânal independent

Iuzeris sub Nr. 13/1938 la Trib. Arad

ABONAMENTE:

Un an . 200.—
P.t. bănci, industrii, toate inst. part. și publ. 2000.—

Director:

VASILE I. OSTOIA

REDACȚIA SI ADMINISTRAȚIA.

ARA D

Str. CLOȘCA Nr. 7, Tel 19-81

Pentru combaterea speculei

Dela o vreme se constată o scumpete exagerată, precum și dispariția, unor alimente.

Aceasta infamie nu este altceva, decât călcarea legilor în vigoare și tentativă a buzunarului consumatorului, în care caz de altfel este și el vinovat, chiar s-ar putea spune principalul vinovat, fiindcă aproape în fiecare caz, unde se comite speculă, consumatorul își dă concursul susținând pe speculant, în loc de a denunța forurile competente.

Iată câteva cazuri eloante și anume:

De un timp începând, se vedea în fața depozitului de zăhăr — din localitate — „Romcolind” un lung șir, de gospodine și băcani, cari dela orele 5 dimineață, așteaptă deschiderea depozitului, pentru a se aproviziona cu zăhăr.

Înțelegem să aștepte băcanul, care are obligația morală de a servi clientii săi, dar nici decum gospodinele, cari își pierd timpul numai de a face „stoc”, deoarece alt rost n'are pierderea timpului din partea acestora, găsind zăhăr suficient la băcanul lor.

Ar fi de dorit că în viitor depozitul „Romcolind”, să lelor din provincie — a fir-

mei Meinl — asigure și GARANTAU spunând că, chiar 2 ani să mai dureze războul pe Mare, ei sunt în măsură de a satisface cerințele clientelei, având un stoc suficent.

De ce n'avem carne? După constatarea noastră, consumatorul — întâmplător — n'are nici o vină, în schimb cel în drept au datoria a certă, dacă nu cumva farășt, este vorba de sabotaj și în acest caz a sanctiona în mod exemplar.

Lipsa cărnii, se datorează în prezent numai speculei, deoarece azi, nici exportul nu-l avem de acum un an în urmă, ceeace se poate constata la vama Decebal și Jimbolea.

Unde este cafeaua firmei Meinl? Aceasta firmă mondială, cu filiale în mai toate orașele cu centrul de distribuire — pentru România — la București, după cum se știe, a fost recent sanctionată pentru sabotaj.

După semne, firma Meinl s'a cam sfîronat și — probabil — drept răzbunare a interzis a mai livra cafea în provincie, fiindcă altcum nu se poate explica lipsa de cafea atunci, când acum circa 3 luni toti conducătorii filialei depozitul „Romcolind”, să

nu mai servească particulișii, ci numai băcanii, cari la rândul lor vor servi gospodinele în limita cantității primite dela depozit, în acest fel stocajul s'ar reduce simțitor.

Așa că, în acest caz, consumatorul — întâmplător — n'are nici o vină, în schimb cel în drept au datoria a certă, dacă nu cumva farășt, este vorba de sabotaj și în acest caz a sanctiona în mod

exemplar.

Consumatorul procedează contra speculei, atât în propriul său interes, cât și spre binele țării, dacă nu dă crezare stîrillor alarmante și false, nu face stocaj și nu contribue la speculă, plătind prețuri exagerate.

Prin plata unor prețuri exagerate — cazuri frecvente — numai cu scopul de a-și mări provizia și nu de a face față necesităților zilnice, cătăeanul inconștient de imparativul timpurilor actuale, subminează temelia Statului — în contradicție cu năzuințele Conducătorului — punându-se în slujba dușmanilor Neamului!

VASILE I. OSTOIA

TRACTORUL

In satele noastre se simte mai mult ca oricând nevoie tractoarelor pentru arat. Pământurile sunt stoarse de substanțele hrănitoare necesare bucătelor și nemaiputându-se ca'n vremurile de demult, ora, cu un plug simplu.

Ogoarele trebuie astăzi bine desfundate, pentru a se putea scoate la suprafață pământul roditor.

O arătură cu tractorul costa până la 900 lei de jugăr, și țărani noștri de unde amarul lor să dea o sumă ca aceasta, când bieșii lui bănișor abia ti ajung pentru îmbrăcarea copiilor.

Și atunci învinuirea țăraniului român de a nu se putea fi cu recoltă în ritmul de creștere a celor lalte țări.

Tractoarele ce ne vin din Germania să hoărășt ca să fie date după cît se svonește cooperativelor, pentru ca acestea să le poată sădănilor la nevoie, în schimbul unei sume destul de mari reduse. Însă de unde să ia țărani noștri tractoarele, dacă cooperativele în satele noastre sunt foarbe puține, ba în unele regiuni nu sunt deloc?

Să nu comitem cumva atunci printră aducerea tractoarelor vre-o greșală, căci recoltă s'ar spori cu un pro-

cent puțin mai ridicat de cât în anii trecuți, și iar învinuirea... „căci țărani noștri sunt lenesi”.

Mai înainte de a aduce tractoarele, trebuiau înființate cooperativele care ne lipesc!

Tractoarele cu toate acestea se pot plasa, însă nu prin distribuirea cooperativelor, ci în alt mod, care se poate aplica în toate satele.

Primăriile pot să cumpere din bugetul anual cu prețuri reduse căteva tractoare și să le distribuie spre folosință țărănilor, tot în bugetul anual, pentru a se da posibilități tuturor sătenilor, să și facă ogorul de August—Septembrie, cu tractorul.

Țărani privesc tractoarele cu încredere sălănd, pentru un vîitor mai bun și vor fi recunoscători acestora, cari se îngrijesc, să le șureze munca, crășându-le, căteva zile de suflare zadarnică. Motorizarea agriculturii la noi, poate aduce mari cantități de producție, arăndându-se încă odată valoarea pământului românesc, atât de înzestrat de natură.

Inatunci țărani români, căci poate Dumnezeul nostru, și-a întors iardășii Săi binefăcători, spre noi!”

ALEX. S. JEBELEANU

Un binefăcător

Careva reflexii fugare asupra secției de Roentgen de sub conducerea dlui dr. Bologa

Când ești chemat să alini suferințele multora și să găsești diagnosticul la bolile ce sunt printre cele mai grele, trebuie să ai, nu numai capacitatea și cunoștințele necesare, ci — pe deasupra tuturor — trebuie să poți munci mult și să ai răbdare. Rareori, găsești un om, care să posede aceste calități și aproape niciodată nu găsești omul, care să depună o muncă de două ori mai intensă decât munca ce își este prescrisă.

Atunci, când găsești „omul” rămâi o clipă nelămurit, că și când ai vrea să te întrebă pe cine însuți:

— Este adevărat?

Și abia când te-ai convins,

că omul este în față și te pri-

vește, îl privești și tu cu res-

pect, știind că acesta este

altfel decât ești tu, mai om.

Nu vreau să fac aici o reverență linguisătoare și nici nu cauț să spun altceva decât adevărul. Este vorba de un binefăcător: doctorul Bologa, dela Spitalul Central, medicul șef al secției Roentgen.

— „Dumnezeu să ni-l țină că, la mulți ne-a ajutat și pe mulți ne-a scăpat din greutăți” zic țărani și numeroși

bolnavi, cărora acest binefăcător le-a redat încrederea în viață. (Eu însuși sunt dintr-acei pe care doctorul Bologa i-a ajutat).

Om înzestrat cu calitățile unui medic ce are în grija

sa aparate, ce pot fi dăunătoare sănătății celui ce le manipulează, doctorul Bologa prețueste — mai mult decât ori ce — munca. Neobosit, lucrează chiar mai mult decât fi este permis, numai

și numai ca să poată fi de ajutor bolnavilor cari vin să-i ceară sprijinul. Și fiind mai întâi medic, pătruns de

sentimentul umanitar care descooperirile științei medicație le traduce în alinarea suferințelor, și numai apoi om, cu nevoie cotidiane încrezătoare mediului vital, dl. Bologa nu urmărește căștigul material. D-sa se simte mulțumit atunci, când vede că un bolnav este mai bine, decât atunci, când a venit la dânsul.

Când m'am dus pentru prima dată la D-sa, pe sală erau mulți bolnavi, cari îl așteptau.

— Pe cine așteptați?

— Pe domnul doctor. Am auzit că, e foarte bun, de aceea am venit să ne ajute și nouă.

(Si atunci când a venit doctorul Bologa, s'a uitat cu blândețe și milă împrejur).

Aparatele și sunt dragi, că lucrurile cele mai intime ale lui. În mijlocul lor se simte bine, și ele și sunt singurele bucurii mari. Dealtfel are pentru ce să se simtă bine, pentru că lucrurile cele mai intime ale lui.

Le spun aceste lucruri ca un pacient al D-sale. Sună și eu dintre bolnavii cărora D-sa le-a ajutat.

In cele de mai sus am relatat o crâmpee a sentimentului de recunoștință și admiratie față de d. dr. Bologa; pentru mine — ca și pentru ceilalți mulți — doctorul Bologa, nu are altă numire decât: binefăcătorul.

Mircea Emandi

Dinamica ideilor în poezie

de Lucian Costin

Amploarea unei creații poetice e desăvârșită de ondulațiile ideii, din moment ce orice manifestare a sentimentului ori a intelectului tinde spre exteriorizarea artistică. Din punct de vedere ideologic e scriitorul acel mecanism centripetal, spre care sunt îndreptate privirile tuturor: ce senzații, ce idei are poetul. Hotărît că acest rol de altруșare în serviciul societății umane e o bușolă nu numai de creații, ci și de sintetizare a tot ce aparține mediului său. Dar poetul nu are de a face numai cu mediul său propriu

rolul ideii. Elasticitatea și expresivitatea acesteia e de domeniul artei poetice. Pentru această subtilizare a ideologiei cu idei bine conturate e o adevărată bătălie perpetuă pe arena creației poetice. Fiecare răvnășește și cu ochiul și cu urechea la cucerirea unei idei, ce impune și domină, căci în fine ce e în literatură, decât acea mare archivă a ideologiei umane, în care corolarul sentimentului și al intelectului e însăși ideea. In dinamica ideilor se dă lupta perpetuă de a fixa și permanentiza valurile ideologice. Opera fiecărui scriitor prezintă astfel un caleidoscop de elevație a valorii ideologice universale. Dacă am înțeles, ceeace viitorul apropiat va și

executa, o diagramizare a tuturor ideilor, zicem că un exemplu, în jurul unui singur punct: crearea lui și dacă în această diagramizare am figura bineînțeles și noi Români, am vedea, că avem și noi destule prominențe între marii generali ai translațiunii ideologice universale. Ideea e deci potențialul universal, ce ridică oamenii și națiuni la justă valoare de afirmație. Mă refer bineînțeles numai la genurile literare, căci literatura alimentează massele etnice până în cele mai adânci subtilități ale rasei. Univerzalizarea ideilor a ajuns astăzi la un apogeu nebănuit, industrializarea ideilor sublimă în orice formă și gen literar a atins limite te-

nomenale. Care e sublimul ideii? Natural că esența subtilizată a unei concepții unice și originale în felul de a reflecta asupra fenomenelor sociale, a fenomenelor psihice. La fenomenele sociale de exemplu, Caragiale: pentru epoca sa ideile sale sociologice stratificate în reflexele asupra amalgamului social sunt de o netăgăduită valoare. Dar nu numai reflexele de la o epocă la alta, ci întregul complex de unitate și originalitate al ideilor în literatura română e un indicu sigur că ideea rămâne dominantă peste epoci și fluctuațiile vieții etnice-sociale.

(Continuare în pag. 3-a)

Informații

București. — Ministerul Agriculturii și Domeniilor aduce la cunoștința celor care au cerut admisarea păsunatului pe teritoriile înundabile că nu se aproba păsunatul pe aceste terenuri, deasemenea nici în păduri, numai în locurile slabite în Codul silvic.

Posta redacției

GHIȚA. Sper că ai sosit cu bine. Prietenul tău nici până azi n'a răspuns la scrisorile trimise acum 10 zile.

Probabil tovarășul d-sală (jdom!!!?) nu cunoaște obiceiul comercial conform căruia, la fiecare corespondență comercială se răspunde în termen de 3 zile.

LICA-OLT. Prin plic primii tot ce așteptă de mult,

Separat am trimis plăcuri și Măsluui

COLABORATORII noștri sunt rugați, a ne trimite de urgență material pentru numărul de Paști. Totodată le atragem atenția că în plicurile pentru MANUSCRIS să nu introducă niciun fel de corespondență particulară și să nu inchidă plicul.

RAJ. Vă așteptăm cu placere.

Cinema **CORSO**
Sala bine încălzită
Telefon 23-64

Repr. 5, 7-16 și 9-30
UN FILM PENTRU FEMEI
Picant! Muzical! Amuzant
Vestita interpretă a
Cântecelor Spaniole
„FLAMENCO”
Difuzate de toate
Posturile Mondiale
de Radio

ESTRELITA CASTRO
cântă și dansă în
Barbierul din Sevilla
dună celebra opera
comică a lui
ROSSINI

URANIA
Telefon 12-32
Sala încălzită

MAINĂ PREMIERA!
Cel mai mare film muzical al
doilea „OPERETA” după ne-
mirația opera
„Femeile vesele din Windsor”

„DRAGOSTE
IN MI BEMOL”
Episoade și valsuri nemuritoare ale Vienei de altădată...

AZI! Ultima zi:
5, 7-15, 9-15
RONALD COLMAN
în „SARJA MORITII”

Belgrad. — Duminică la orele 11 Regentul Paul, al Jugoslaviei, a primit în audiență pe d. ministrul Svetković, care i-a raportat converzații duse cu mulți politicieni făcând propunere asupra personalor cu cari s-ar putea înlocui miniștri demisionați.

Washington. — D. Sumner Welles a declarat că 2 vapoare americane cu o incarcătură de fănică, a plecat spre Franța neocupată. Fănică este darul Statelor Unite pentru populația nevoiasă din Franța neocupată, probabil va sosi la destinație, când și Consiliul de la Paris, cu condiția ca să fie distribuită sub controlul Crucii Rosii.

Berlin. — În cursul zilei de Sâmbătă avioanele de luptă germane, au senzurat în Canalul Sf. Gheorghe un vas englez cu o deplasare de 3000 tone.

Tot Sâmbătă, în Mediterana bombele avioanelor germane au atins astăzi de grav un vapor de comert britanic, de 5000 tone, încât poate fi socotit ca pierdut.

Roma. — Agenția Steffani transmite că, în ziua de Sâmbătă aviația de luptă italiana a bombardat cu mare succes portul Corfu, cu toate că apărarea anti-aeriană a desfășurat o vie activitate. Toate avioanele italiene s-au întors la bazele lor.

De primăvară curăță, vopsește, rochiș, pardeșuri

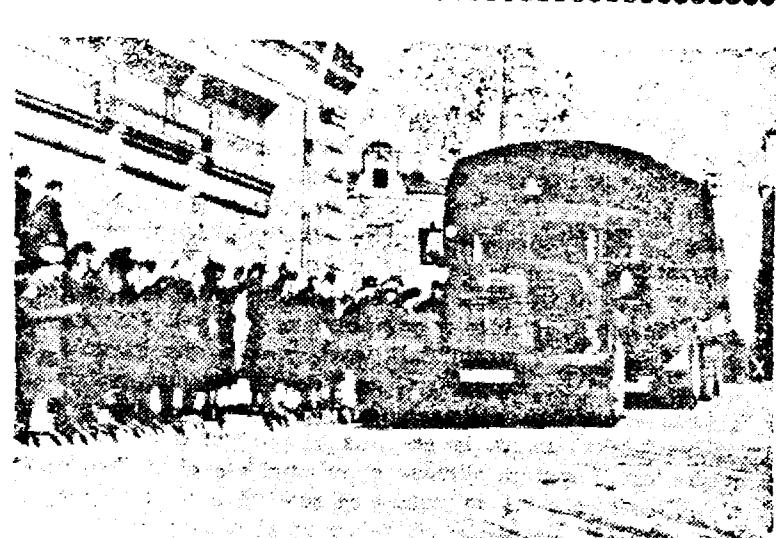
Alexandru KNAPP
vopsitorie mecanică
Arad, Str. Brătianu 2-4
și păscuțul Radu 10

Opera de stat din
Dresda în turneu
prin Jugoslavia

Opera de stat din Dresda a întreprins un turneu prin Jugoslavia, dând la Agram și un concert simfonic sub conducerea lui Karl Böhm. Teatrul național croat din Agram a dat, în onoarea operei germane, o reprezentanță de gală a operei „Flacăra” de Respighi. Aceste manifestații au contribuit la intensificarea relațiilor culturale dintre țările respective.

Mobilis. Dormitoare, sufragerii și combinate, bune și ieftine la templierie

Stefan Csallós
ARA D
Calea Șaguna No. 184
Cu autobusul Nr. 6

Maxime și cugetări

Lumea de astăzi nu te înțelege și nici nu te dorește, iar acela, care vrea binele, este prizonier, uitat și numai la urmă, este găsit, iubit și cedulat.

T. I. TEUCEANU

Epigramă

D-lui Virgil Căianopol autorul volumului de poeme: „Frunzisul toamnei mele”...

Ti-am citit cartea cu poeme, „Frunzisul toamnei mele”... Si de când stau prin librărie, A dat bruma peste ele.

JEREMIE CLUCERU

COLTUL VESEL

Jelania unui gospodar

Un mic gospodar, care și-a cheltuit o bună parte din avere pentru a fi pe bătrâni său la scald, într-o zi povestea unui vecin pățania cu fiul său, care ajunsese un pierde vînd, zicând:

— Păcatele mele, căci văci n'am vândut eu pentru un singur bou.

Să conformăt

La instrucție căpitaniul:
— Să știi, că eu sunt tatăl vostru.
Soldat Xescu, ai înțeles?

— Am înțeles tăticule.

De neam mare

La un restaurant, un bătrân după ce săcuse gălăgie, a fost dat afară pe ușă din dos.

— Las' că o să vă pară râu! strigă el. Nu știi cu cine aveți de a face, sunt de neam mare și influent.

— Atunci scuzați, vă rog, răspunse chelnerul. Poftiți încă odată înăuntru, ca să vă putem da afară pe ușă din față!

Aviz

In ultimul timp Serviciul Transportului în comun de persoane (autobuze) pe lângă greutățile inerente actualei situații economice întâmpină dificultăți enorme la procurarea cauciucurilor și pieselor de schimb, care lipsesc complet de pe piață.

Intrucât defectele de cauciucuri se doară în cea mai mare parte sarcinelor prea mari la care sunt supuse autobusele, în urma supraîncărcării lor, față de numărul de călători admisi, considerând și faptul că supraîncărcările mașinilor — pe lângă deteriorarea cauciucurilor — provoacă și distrugerea inevitabilă a șasiurilor și a părților mecanice ale mașinilor, îndeosebi astăzi când stația drumurilor lasă de dorit,

rugăm Onor. Public să nu se urce în autobuzele cu număr complect de călători și a nu călători pe scări.

Personalul de mișcare al autobuzelor are ordin strict de a nu pune în mișcare autobuzele decât în cazul când sunt încărcate numai cu numărul reglementar de călători.

Directiunea Intreprinderii

I. Krebsz

Arad, Bul. Reg. Ferdinand 51,
Strada Eminescu Nr. 1
(Edificiul Crucii Albe)

Curăță și vopsește frumos și ieftin: demiuiri, pardeșuri, costume kaki, haine bărbătești, etc.

COLTUL LITERAR

Pălmăuica

Si tar și înțind
Cireșii brațele lor albe,

De jos li tot zâmbesc sprințare flori;
Târcocile și dau, își dau de mă de ori

Doi fluturei

Prin ghioceli. —

Din cuibul de pe păr

Trei pui

Privesc departe în larg.

Privesc cu jind...

Ca un simbol

Din cine știe care lume
Răzbăt dela biserică din deal
Cucernice acorduri val de col
... Si tar se pierd.

Când susțelu-mi desmerd...

Doi mugurei târziu

Mijesc.

Prin salcie încet

Susură April....

LUCIAN COSTIN

Fragment din toamnă

Azi cerul răde soare în frunzele din grădină

Si fluturi de lumină se joacă peste sat.

O toamnă prelungită se pârgește lină.

In frunzele de vie și susțetu-mi curat.

Pe creste în turme albe mioarele se surdă,

O nouă licărire ne scăparează ochi,

Doar stoluri de cocoare din aripi bat de-a surdă

Si trece de par bolnavă de-a toamnelor diobi.

ALEX. S. JEBELEANU

Întâiul anurg

Iul M. B. R.

Port în gând a ta priușie

La sănul tău când m'umăsă;

La drum de fier... a ta iubire,

Poveti de suferințe, tu toate mă-

le-ai dat.

Iar mai târziu te-am întâlnit

Pe drum de azur și rouă,

Pe față ta eu am călit;

Nevea te-am văzut, te văd și-acum. Istor de viață nouă.

GHEORGHE C. ROUX

Tristeți cotidiene

Au vremuit în mine, tot visuri risipite
și au tors în inimă bătrâne surci de gânduri
tristeți cotidiene ce rătăcesc în cărduri
și se aşeză grele, pe sufluri — invrajibile.

M'am rătăcit în viame, treând cu ea de mână
spre care culmi iute a visului tonnică?

De nu măs crede, insuși, așa de singuratică

ăs adormi în rămpuri — cu dorul — într-o rând

Dar e în van a crede în povestirea dulce
a tinerești, care se sterge fără nume...

și numai când visarea te poartă des prin lume

și priponești și dorul, lăsându-l să se culce.

MIRCEA EMANDI

MĂRTIŞOARE

Tie Neandă

Iti-aduc mărtisor fetișă,
Un poem cu lămădită
Cu slăuri de topaz —
Si pudră pentru obraz...

Si din cerul de clestar,
Cu legă ca un giuvaer
Tot durul din stele,
Să-ți fac un sir de mărgărele.

Zadarnie atâta trudă,
Măna și fruntea mi-e udă —
Si mărtisorul tău dudue,
Uite-l în cer de cetejue...

IEREMIE CLUCERU

Pardesiuri, haine, magazin:
curăță și vopsește **HOSZPODAR**, Eminescu 3
Intreprinderea: Stroescu 1^a Impregnat paltoane halon

+ Profesor Adam Dragoș

Aradul școalei românești a suferit o mare pierdere prin moartea profesorului Adam Dragoș de la școala Normală „D. Tichindeal” ort. rom. A deținut catedra de matematici și a fost un profesor cu multă răvnă și cu o destinație fără seamă, a căutat ca să lumineze cele 20 de serii de învățători. Conștiințos și părinte susținut al elevilor a suținut ca să facă să iubească știința arădăilor și cifrelor.

Sufletul său nobil a fost gata să ajute pe oricine î-ar fi cerut un sprijin, iar sfaturile sale înțelepte au fost urmate de toți cei ce-l ascultau.

Născut la Hălmagiu în 1886, a studiat gimnaziul la Brad și Preparandă la Arad, apoi a funcționat de la 1906 ca învățător la Hălmagiu și după război a săcăsaturile de profesor la Cluj și s-a stabilit ca profesor de matematici la Școala Normală de băieți din Arad. În timpul războiului a luptat pe frontul din Galia, și a fost prizonier în Rusia. Reîntorcându-se acasă a luat parte activă în garda națională dela Hălmagiu, unde a fost promotorul mișcării naționale contra dușmanilor neamului nostru. În nenumărate războaie de definitiv ale învățătorilor și de capacitate a luat parte, totdeuna mândrindu-se cu pregătirea admirabilă a elevilor normaliști din Arad. Adam Dragoș a fost un român adevarat, un om al datoriei și un părinte iubitor, cu alese calități susținute. A iubit dreptatea și urmărirea, gata să-l ducă oricând să lupte pentru adevarat. Nu crăta pe celice se lăudau în desert, în schimb să aprecie pe cei buni și bine pregătiți. Elevii l-au iubit și respectat.

O lungă și grea boală i-a curmată, după câteva minute după ce a suferit o accidentare la școală. În cimitirul „Eternitatea” unde elevul Deacel cl. VIII. a adus ultimul omagiu dascălului lor din partea elevilor Școalei Normale. A evocat figura de bun educator și de părinte susținut.

Pe prof. A. Dragoș îl deplângem soția, o flică și doi copii (unul avocat și al doilea judecător).

Pentru răscumpărarea jerbei de flori, profesorii școalei au dat la Fondul Mihăilor ep. 2000 lei.

Elevii l-au iubit și respectat.

O lungă și grea boală i-a curmată, după câteva minute după ce a suferit o accidentare la școală.

fost cumeat și-a dat sufletul în mâinile Tatălui Ceresc, Sâmbăta, în 15 Martie 1941.

În înmormântarea lui s-a făcut Lună în 17 Martie a. c. Serviciul funebru a fost săvârșit în aula Școalei Normale de către P. P. C. C. Prof. G. Turicu, delegatul P. S. S. Episcopului Andrei, Dr. S. Șicolanu, I. Hălmagian, V. Mihăilă, T. Nădăban și diaconul C. Rudneanu și O. Lipovanu. Răspunsurile corale au fost date de elevii școalei, conduși de prof. Ioan Lipovanu.

Activitatea defuncțului a fost elogiată de P. C. Prot. C. Turicu, care a arătat în cuvintele sărbătoarele mările ce a avut-o Adam Dragoș și ca educator al Școalei Normale, în afară de rolul lui de profesor de matematici.

Directorul Școalei Normale, dr. Caius Lepa, a făcut biografia defuncțului profesor, spunând, că activitatea sa școlară ca prof. de matematici a fost deosebit de secundă. Așa că ca să învețe și să facă pe elevi să îndrăgească matematica — a dat un sprijin real școalei, munind și la Comitetul școlar, dând sfaturi înțelepte.

Inhumarea s-a făcut în cimitirul „Eternitatea” unde elevul Deacel cl. VIII. a adus ultimul omagiu dascălului lor din partea elevilor Școalei Normale. A evocat figura de bun educator și de părinte susținut.

Pe prof. A. Dragoș îl deplângem soția, o flică și doi copii (unul avocat și al doilea judecător).

Pentru răscumpărarea jerbei de flori, profesorii școalei au dat la Fondul Mihăilor ep. 2000 lei.

Elevii l-au iubit și respectat.

O lungă și grea boală i-a curmată, după câteva minute după ce a suferit o accidentare la școală.

Renumitele pompe „NORTON”
precum și pompele cu motor, se procură de la

OTTO HÖNIG
confectionar de pompe
ARAD, Str. Fabricii 21

Melodiile

compozitoarei Agripina Gr. Crețu (București), cu texte în poezile lui Lucian Cosin din vol. „Cântecele Mele.”

1. Lui Eminescu.
2. Cântecul timpului.
3. Departe apele în murmur.

FOCUS
Depozit de lemn de foc

Arad,
Piața Stefan cel Mare 10
Telefon: 14.91

4. Te simt cum vîi.
5. Se clatină'n al Toamnei vînt.
6. Plâng codrii, plâng...
7. Mugur, mugure...
8. Nocturna I.
9. Nocturna II.
10. Codrul cu frunza rară.
11. Printre ramuri de arini.
12. Dorule, de unde vîi.
13. Trece Toamna pe-un răzor.

Piese de repertoriu se află la compozitoarea Agripina Gr. Crețu, Str. Tunari 37, București.

După esența ideilor și sublimul să se selecționează numărul valorilor individuale în orice literatură, înseamnă mustește energia, potențialul afirmare în concernul ideologic universal. Fiecare scriitor are operele sale un număr de idei stabilizate în formă și fond literar, pe le caută și le analizează, naturală atât de sensații exondante ochii impulsivi după adevăruri și a altă și străfulgerările complexe ideologice despre diferențe fizice interne sau externe. Structura noastră demografică, lată, neaduce pentru idei mari în azurorii și contemplațiuni.

Dacă literatura și ideile poeziei nu ar alimenta massele o singură epocă, o resemnare generală să rezinte ca un reflux pagubitor pentru întreaga bază sociocratică a societății umane. Dacă 39—40 ani nu avea nime în mână opera lui Eminescu, Vlăduță, Iosif, Coșbuc, Goga etc., dacă operele a 50 de scriitori nu ar fi accesibile nimănui, ce secretă ideologică săr simți pe lângă imens al literaturii române! Din orice gen literar ar respira ideea, dânsă e salvatoarea și bine-

Serviciul sanitar în munți

dela corespondență nostru special

Din numeroasele lucruri, prin care se distinge conduceră armatei germane, face sărăndioală parte și bunaorganizarea serviciului sanitar, care trecea încă din timpul războiului ca și după aceea, de drept unul din cele mai bune din lume.

La începutul unei zile de luptă, fiecare soldat își spune că, după ceea ce ieri a fost lovit cunardul său, tot așa astăzi poate fi lovit el, căci și pentru el a fost fabricat pe unde vre-un glont de infanterie sau vre-o schiță de obuz. În liniștește însă și îi inspiră încrederea, vedere unui serviciu sanitar bine organizat ca și marele număr al soldaților sanitari, cari bine instruiți, sunt gata oricând să-i sări în ajutor.

Deosebit de bine sunt organizate companiile sanitare ale vânătorilor de munte germani. Tinuta și instrucția lor împre cabăldă, este ameliorată în permanență, prin continuă exerciții în munți. La unul din aceste

ultime exerciții am asistat și noi.

FIDES

Agentură Generală

A R A D

Piața Avram Iancu 17

Alcoolul nu ne încălzește

Băuturile spirituoase n'au calitatea să încălzească corpul omului pe o durată mai lungă. Este greșit dacă presupunem că băuturile alcoolice calde ar avea această însușire. Senzația de căldură se produce numai în momentul în care alcoolul pătrunde în sânge.

Orchestra filarmonică cehă este cunoscută și foarte apreciată de toți iubitorii de muzică. Ea a fost înființată în 1901 de L. V. Celansky, care a și dirijat-o până în 1903. Conducerea a fost apoi preluată de dr. von Zemanek, care în 1919 a trecut-o dirijorului prof. Talich. Prințo muncă neobosită, acesta a făcut din orchestra cehă una dintre cele mai bune orchestre filarmonice din Europa. Orchestra a acordat o atenție deosebită marilor opere ale maestrilor germani: Mozart, Brahms, Bruckner, Wagner, Strauss și în deosebi Beethoven. A întreprins multe turnee prin Europa, învățând la rândul ei muzicanți de seamă.

Tot ideea a stratificat și selecționat bunurile ideologice umane, cărora le-am asociat și noi Români pe ale noastre, când ne gândim în căte limbă străină am pătruns și vom pătrunde pe calea reflexelor, căci în definitiv, ce sunt trăducările marilor opere proprii sau străine decât intersecția diferențelor reflexe de idei sublime. Deçi se caută sublimul în idee, originalitate și celealte calități. Prin intermediul omului, căci el e factorul ce își direjează opera și ideile spre viitor, survin atâtate complexități tehnice de celeritate și inginozitate. Creind ideea, creăm opera. Pentru creația omul e amaginul filozofic de prima necesitate. Astfel numele ilustre ale literaturii noastre reprezintă și constelații de idei în jurul cărora se grupează spectatorii, observatorii, auditorii, ceteriori. Natural, că mă văd săli să afirm, în ce privește fa-

minii de spirit, de cea mai modernă factură — vase scăpitoare — fierbe apa pentru sterilizarea instrumentelor chirurgicale, necesare operației. Medicii în halate albe, orânduiesc instrumentele, lămpii purtări luminează interiorul cortului de operaționi, care este bine înălțat cu sobe speciale.

Rănitul este adus întâi, în cortul de primire în care un ofițer sanitar, constată gravitatea rănitii, fiind apoi trecut de acolo în cortul de pansamente, fie în cel de operații. Dar și aici la postul principal de pansamente, rănitul este îngrijit numai atât că este strict necesar pentru a-l feri de o periejdire a vieții.

La puțin timp după aplicarea primelor pansamente, rănitul este din nou așezat pe o sanie și dus la o stație de unde ambulanțe sanitare moderne îl duc la lazaretul cel mai apropiat instalat într-un castel.

Ingrăjirea rănitilor este deci multilaterală și cu multă îngrijire chibzuind până în cele mai mici amănunte. În cadrul companiilor sanitare ale unităților de vânători de munte germani, s'a finit săzant de toate obiectele, soldații sanitari fiind cădute de pe de bine instruiți pentru învingerea acestora.

Că rănitul este coborât cu frângă din munți, sau că un soldat sanitar îl aduce jos purtând legat pe spate sau că este nevoie să se ducă pansamente și medicamente până în cele mai inaccesibile locuri din munți, este cu desăvârsire indiferent. Căci soldațul sanitar german, aduce întotdeauna ajutor, și orice vânător de munte german știe, că în cazul unei răniri va fi ajutat prin cele mai bune mijloace și de către cele mai bune indini.

Asortiment bogat în articole de birou, papetărie, cărți literare române și străine. Prețuri fixe și sub orice concurență. Găsiți numai la:

„MINERVA”

LIBRĂRIE SI PAPETĂRIE. EN-GROS SI EN-DETAIL.

PROPR. M. ALMĂȘAN și R. REAGU

ARA D. Palatul „Vulturul Alb”

TEL E F. 20-66.

ză actuală a poeziei române, că concepția ideologică e ceva secundar în creațile poetice, că locul ideii e disputat de dulcegăriile și experiențele ideomaniici banalizate, curbele savuroase ale ideii sunt permanent între focarele unei iperbule ce încătușează ideile și realizările artistice. Avem specimene numeroase de poezie distractivă, delirantă, utopică... când doar ideologia unei concepții poetice are să fie numai constructivă. În ponderabilitatea ideii rezidă și forma de constructibilitate, dacă ideea e mare, logică și că și realizarea artistică va rădica prestigiul operei. De nesinceritatea ideologiei noastre politice de astăzi se pot spune multe. În zadar teoretizăm și în drumul dacă scriitorul nu și va rădica glasul, dacă scriitorul nu va reacționa din inițiativă proprie spre alte teluri mai distinctive; în cadrul ne mișcăm, în cadrul tindem...

Din empireul fascinant al ideii și din emotivitatea și grandoarea ei va realiza scriitorul resursele sale de existență și vitalitate literară. Din paloarea și viațarea medului său nu vor străfulgera speranțe de continuitate și astfel opera nu-l va supraviețui nici pe autor, dacă o mână de salvare nu se arată.

Salvarea trebuie să vină parte de însiși scriitorii, cari oricând și oriunde, în orice operă a lor, au nevoie de o bușolă, de o orientare amplă. Deci salturile ultra-modernismului, ce viață și ascundere în zâbranicul său continuitatea noastră organică, cu manifestările etnice de ansamblu, nu vor putea da literaturii opera solidități și originalități... Perspicacitatea noastră tradițională exclude un futurism atât de cras și condamnat... Deci constructivism și nu jonglărie!

LUCIAN COSTIN

Curtici sat mare și bogat, despre care nu s'a vorbit și nici nu s'a scris nimic

Duminica trecută Curticiul a avut oaspeți pe P. O. părinte protopop Caius Turicu și prof. dr. Ilarion Felea. Doi bărbați din Arad s-au deplasat la Curtici, unde în ultimul timp, pământul satului dela frontieră de Vest a fost sărat și udat cu lacrimi de acei, care poartă nume de român, care au fost goiți dela vatra lor părintească peste graniță și care scăpând cu viața au putut găsi și vorbi, limba strămoșilor noștri, în satul acela mare și fogat s-au dus cucerinii părinți din cetatea lui V. Goldiș și St. Cicio Pop să samene Evanghelia lui Isus Christos și cuvântul lui Dumnezeu.

Mulți creștini ai satului au fost la biserică, pot spune că biserică era arhiplină, printre credincioși am tînuit să fiu și eu.

Cu mare atenție am ascultat cu toții predica vibrantă a părintelui protopop Caius Turicu și după terminarea sf. slujbe religioase, am părăsit biserică cu convingerea, că și predica d-lui prof. dr. Ilarion Felea, care se anunțase pentru după masa aceleiași zile, va fi ascultată de același număr de credincioși și cu aceeași atenție ca la biserică.

Dar cu durere trebuie să spun, tocmai eu fiul Curticiului, că sătenii nu s-au adunat și n-a existat numărul de poporeni la care mă așteptam eu și poate alții. Casa Națională de date aceasta n'a fost certată decât de preoții satului împreună cu P. O. părinte protopop Caius Turicu, căci sătenii într-un număr mai mare femei, eleve dela școală primară și căci tineri, care au arătat celor de față, că sunt lipsiți de ceeace înseamnă, cinstă, omeneie și disciplină, au răs și au vorbit încontinuu, așa că o parte din acei, care au asistat la predica d-lui prof. dr. Ilarion Felea și la serbarea aranjată de doamnele învățătoare împreună cu elevele dela școală primară din Curtici, au părăsit sala fără a fi înțeleși totul ce s'a vorbit de acei care au căutat să arunce lumină în întunericul în care trăiesc astăzi lumea. Sătenii din Curtici nu sunt obâncuiți să pătreacă Dumnezeul după masă în Casa Națională, ci stau acasă în ceeace privesc tineretul, acesta nu știe ce înseamnă a lua parte la o conferință sau serbare, singurul mijloc de distrare pentru tineret este jocul și cărciuma. Curticiul dela un timp încoace parcă suferă de o boală, în satul dela granița de Vest, poate vedea oricine, ce a săcut politica, boala de care a suferit România. Poporenii Curticiului tineri au dorit să ascute vorbele Intellectualilor dela orașe, fiindcă au crezut că-i luminează, le arată și le spune adevarul. Domnii politicieni, au observat lucru acesta și toți reprezentanții partidelor politice de ieri au căutat să alerge la Curtici și au vorbit sătenilor, unii în Casa Națională alții pe uliță și nimeni nu căută să-i înfrâtească, ei a aruncat asupra lor, ura, în loc să-i vindece, mai tare să-i imbolnăvăt.

Eu am fost prin multe state, atât prin Banat cât și prin Tara Moților, dar am găsit orunde tărani mai veseli, iar tineretul l-am găsit mai ospitalier, mai disciplinat, dar la Curtici, parcă n-ar fi viață, parcă la Curtici, soarele nu străluceste, și nu știu de ce? La Curtici nu găsești decât săteni obosiți de lucru, melancolia, immoralitatea și nepăsarea.

Redau mai jos ce are și ce n'are comuna Curtici, dar numai în linii generale.

De trei sau chiar de mai mulți ani, vorbeau sătenii, că vreau să zidească o biserică și pentru acest lu-

cru au înțemeiat „Fondul pentru construirea Catedralei de Vest” și din anul trecut prin Iunie, au adunat o sumă de aproape un milion de Lei, iar dela Casa Națională, prin tasul dela biserică și prin Fondul Milei, șarăsi căteva zeci de mii, astăzi nu mai aud sătenii să vorbească, de construirea catedralei de Vest, nu mai aud, unde și ce s'a făcut cu banii adunați, totul stă în tăcere. Nici biserică nouă nu s'a zidit și nici măcar aceea veche nu s'a picat, cu una sau două sute de mii de lei. Biserica veche s'a picat poate de mai mult de zece sau douăzeci de ani, celelalte obiecte din biserică toate sunt vechi, și să nu creză nimeni că biserică n'are bani sau că n'ar fi pictori și prevăi în România, ci pentru că pe mulți din sat și stăpânește „nepăsarea”. În ceeace privesc, drumurile și locul pentru piață, pot spune că satul Curtici este lipsit de asemenea lucruri. Sătenii plătesc taxe și iar taxe pentru drumuri și aci însă scriu și cifra de numai 12.000 de locuitori, dela un sat așa de populat se adună bani grei cum zic alții, dar cu toate acestea, nu s'a gândit nimeni să construiască un drum, n'au vorbind sătenii numai că-i „china până la butucul dela roata cocii”, maiales loamna dacă-i ploloasă, când au de cărat „cucuruze” dela 10-20 km. de sat, căci aşa-i de mare hotarul comunei Curtici. În privința locului de piață, pot spune, că locul are și, cum nici nu l-ar avea Jola când se ține piață la Curtici, vîn poporeni din 4-5 sate vacine, dar nu și u femeile și tărani, unde să-și așeze marfa pe care o aduc să-vândă. De ani de zile am auzit sătenii vorbind, că n'au loc de piață și nici până astăzi nu s'a lichidat lucru acesta, nepăsarea domnește și aici.

Un lucru la care nu s'au gândit sătenii mei și chiar nimeni, este că, Curticienii într'un număr de peste 12.000 locuitori, n'au o baie „scaldă” săteni bătrâni, unii chiar au murit, care nici astăzi nu știu „ce-i băta”. Iar nepăsarea!

In ultimul timp s'a înființat la Curtici „Societatea de lectură” la început sub numele „Ioan Slavici”, iar acum „Patra de hotar”, dar până astăzi se stie doar, că există, dar fără rod; nu rodește, și cum să rodească când la sediul societății „club” cum zic tinerii, în loc de dulape cu cărți și tineri cete, sătă masa de biliard și altăsalătare cu vin, bere și rachiu „căriciuma”.

Căt privesc școală, nici aci ceva mulțumitor și cauza aceasta mă enervează mai mult.

Am întrebat, când am fost în sat pe un școlar nu în minte din clasa VI sau VII, care îmi spunea că-i dintre cei mai buni, ce învăță ei la școală?

Mi-a răspuns școlarul căm cu răsine, că multe învăță.

Prinind răspunsul din partea școlarului și întreb dacă știe „Tabla înmulțirii” și cerând să-mi calculeze înște înmulțiri, mi-a răspuns că nu știe. Săse sau săpte ani și-a roscătoate pe băncile școlii și nici „tabla înmulțirii” nu știe. Si acest lucru mă doare și-i păcat că se negligează, deoarece peste 12.000 de locuitori are comuna Curtici și în întreg cuprinsul României, oriunde ei merge, găsești Curticeni, și să amintesc aci trei litere C. F. R.

Sătenii din Curtici sunt oameni buni la suflet și muncitori, or fi și căteva elemente rele, dar puține. Acolo unde sunt Curticeni, ai încredere și se produce un lueru tra-

SPORT

Divizia A.

Sportul Stud. — UDR 2:2
Venus — Universitatea 3:0
Gloria — F.C. Brăila 4:3
FC Craiova — Ripensia 2:1
Unirea Tricolor — Gloria CFR 2:0

Divizia B.

T. Severin C.F.R. — Crișana C.F.R. 4:3 (2:2)

Duminică, 23 Martie 1941, pe arena Gloriei s'a disputat matchul din cîzionar între echipele T. Severin C.F.R. și Crișana C.F.R. din localitate, termenându-se prin înfrângerea gazdelor.

La finalul d-lui Sebeșeanu-Simuria, s'au aliniat următoarele formații:

Crișana C.F.R.: Săbău, Lucian, Novac, Păcurar, Mitrea, Tolan, Bulgaria, Barbu II, Siboteanu, Berindeanu și Gligorescu.
T. Severin C.F.R.: Cămpeneanu, Ionescu, Martin, Mureșan, Părjol, Ispas, Biolan, Cosma, Ludvig, Felecan II și Giușăcăd.

Jocul începe la orele 16. Terenul puțin desfundat, în schimb timpul

nec și pentru acestea n'ar trebui lăsată comuna Curtici, în întuneric. Și, dacă nu-i tărziu, ar fi bine, că ce-i în drept, să-și arunce privirea și asupra comunei Curtici și îpsușirilor ei, căci sătenii sunt siguri că-i vor ajuta.

Tot ce este lăsat pe pământ să producă odă și odă trebuie să rodească și dacă și cele ce sunt necesare și înființate la Curtici, au menirea să producă atunci să rodească, căci rodul ce-l vor da, va vindeca sătenii și va cimenta în suflul lor disciplina, cinstea și omenia, trei elemente mai necesare omului.

Ceeace a făcut P. S. S. Episcopul Andrei al Aradului de-a trimite misiunari, să propovăduiască Biblia și vrerea lui Dumnezeu, merită toată lauda, iar Curticienii nu vor uita. Atențunea ce le-o dă P. S. S. Episcopul nostru Andrei, al Aradului, și dacă biserică a fost întotdeauna făclă care a lumenat și condus NEAMUL ROMANESC GREU INCERCAT IN TOATE TIMPURILE atunci și astăzi prin biserică va trăi. Celelalte făcăi să se aprindă dela făcăi bisericii și toate să lumineze, iar semința aruncată Dumineacă în comuna Curtici și în celelalte comune, să nu fie unică, deoarece acolo unde sunt două sau trei semințe, una trebuie să încolească și trebuie să aducă rod.

Astăzi să audă toți glasul ce se despărță din oasele frânte și trupurile înstrăinate ale lui Horia, Cloșca, Crișan, Andrei Mureșanu și Vasile Alexandru: ROMANI! DESTEPATI-VA SI VORBITI SCRITI ROMANEȘTE PENTRU DUMNEZEU.

T. I. TEUCEANU

Răsbunare conjugală

După o răsbună conjugală, cu capetele sparte, soții X. Y. rușinându-se de lume, s'au dat drept victime ale unui atac criminal... Poliția făcând cercetări, a restabilit proporția „casului”.

Ca să se răzbune reciproc, beligeranții soții, s'au împăcat...

La o școală primară

Invățătorul sfătuște elevii să nu sărute niciodată animalele, invocându-le pilda cu boala papagalilor, pe urmă întrebă:

— Cunoaște vreunul din voi vreun caz, când cineva a sărurat un animal și a murit?

— Da, strigă Aurel, mama mare a sărurat și ea un papagal și acum a murit bietul animal...

in același timp egalând (1:1).

În minutul 35 severineanul Luwig dintr-o centrare a lui Cosma înscris al doilea goal pentru echipa sa (2:1).

Nu trece mult și în min. 40, Gorescu nu se lasă mai pe joacă marchează imparabil al doilea gol egalând (2:2).

După reluarea jocului, în timpul unui minut, Cosma ridică scorul pe tru severineni prin al treilea goal ce se odihnește în plasa lui Săbău. În min. 55 Ludwig printr-o acțiune personală înaintează până la poarta Crișanei și cu ușurință scrie al 4-lea goal pentru Severin.

In min. 89 arbitru acordă un penalty pentru Crișana. Mingea în 11 m. este trasă de Bugariu și înăsăză cu toată siguranță în plăcuță Cămpeneanu și totodată termină du-se și jocul cu rezultatul de 5-2 pentru oaspeți.

Dintre jucători severineni, remarcat Ludwig, Felecan II, Căpătă, Ionescu și Mureșan, iar de Crișana C.F.R.: Gligorescu, Tok Novac, Barbu II, și Bugariu.

Jean R. Neacsu

Ultima oră

INTERNAȚIONAL

Reglementarea frecvențării cinematografulor a tineretului

București. — Ministerul Instrucției și Educației, Cultelor și Artelor în colaborare cu Ministerul Propagandei a luat hotărîrea că orice film, la care poate participa tineretul, să fie menționat cu: „Recomandabil pentru tineret”, sau „nu recomandabil pentru tineret.”

Părinții și profesorii dirigă sunt însărcinați de a supraveghea tineretul numai la filmele mențiunile sus arătate să se facă la cinematograf.

Suprimarea și repunerea în circulație a unor trenuri

București. — Începând de azi, 24 iunie 1941, se suprimă trenurile No. 901 și 902, între București—Constanța.

Tot astăzi, 24 iunie, se repun în circulație trenurile personale No. 1003 și 1002, între București Nord—Craiova și în apoi. Trenul 1003, București Nord, pleacă la orele 13:30, iar trenul 1002 de la Craiova la orele 9:45.

EXTERNAȚIONAL

Aniversarea întemeierii fașilor

Roma. — La 23 Martie a. c. s'au sărbătorit pe muncă. Cu prilejul aniversării, secretarul general al partidului fascist a trimis o telegramă omagială. Duce sătăcind voînta nestrămutată a măștilor negre de a învinge și să se învelește Italia, s'a început o eră ca și odinioară.

Roma. — Presa Germană și Italiană despre România

Berlin. — Ziarul german „Berliner Boerzenzeitung”, în urma unei conversații a corespondenții său cu d. maior Mihăilescu, secretarul general al Ministerului Propagandei, sub titlu „Construcția Internă României” scrie că, în cel mai scurt timp se va da publicitatea românească clare de pe urma politicii interne dusă de d. gen. Antonescu, conducătorul Statului, dând o formă nouă vieții politice și economice, care se rezamă pe tărânmă.

Roma. — Presa din Bologna ocupă cu arta populară română scăd, elogând valoarea acestei reviste. „Revista italiana „Meridiano” publică poezia d-lui prof. Nicu Crainic, ministru propagandă, care se rezamă pe tărânmă. Ziarul scoate în relief sportiva

“Canto di montagna.”

Limita maximă pentru ajutorarea Angliei

Washington. — Agenția D.N.B transmite: Comitetul bugetar al Statelor Unite a aprobat proiectul, conform căruia se acordă pentru ajutorarea Angliei oportunitatea de a achiziționa materialele furnizate până la prezent de aproximativ 1 miliard de dolari.

Suma aprobată, care trece de 6 miliarde dolari, reprezintă

10% suprafata cultivată din

mânia, relevând măsurile sale întrreprinse de Ministerul Coordonării, pentru înfrângerea Jertăjilor a prețurilor.

Roma. — Presa din Bologna ocupă cu arta populară română scăd, elogând valoarea acestei reviste. „Revista italiana „Meridiano” publică poezia d-lui prof. Nicu Crainic, ministru propagandă,

care se rezamă pe tărânmă. Ziarul scoate în relief sportiva

“Canto di montagna.”

“Canto di montagna.”